

doc. RNDr. Jitka Machová, CSc.
odbor vysokých škol
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Praha

**Posudek oponenta na bakalářskou práci Miachely Holcmannové,
studentky Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze
„Kouření u dětí a mládeže, primárně zaměřeno na děti na Sedlčansku“**

Kouření tabáku je jedním z nejrizikovějších faktorů životního stylu, protože je nejčastější příčinou zbytečných a předčasných onemocnění a úmrtí. Autorku předložené bakalářské práce zaujalo toto téma proto, že byla překvapená, jak velký počet dětí, které navštěvují ještě základní školu, viděla ve svém okolí kouřit. Jako cíl své práce zvolila sledování, zda mají školní děti na Sedlčansku – v regionu ve kterém žije - , zkušenosti s kouřením, jaké jsou příčiny kouření dětí, jejich postoje a znalosti o jeho škodlivosti a také jak školy provádějí prevenci tohoto negativního jevu.

Předložená práce je prezentována na 47 stranách textu, které jsou doplněny šesti přílohami. Je členěna na část teoretickou, v níž je probrána zejména historie konzumace tabáku, složení tabákového kouře, vliv reklamy na kouření, závislost na tabákových výrobcích a kouření cigaret u dětí, a část praktickou, která přináší výsledky vlastního sledování kouření dětí na Sedlčansku. Při průzkumu kouření autorka použila metody dotazníku, jehož ukázka je uvedena v textu praktické části. Byli dotazováni žáci osmi 9. tříd základních škol v Sedlčanech a jejich okolí. Vyplnění dotazníků se uskutečnilo v hodinách rodinné výchovy, ve které také téma kouření bylo probíráno. Dotazníků bylo rozdáno 179, vrátilo se jich 178. Žáci na otázky ano nebo ne zakroužkovali svoji odpověď. Dotazník obsahoval celkem 17 otázek, které měly zjistit, zda kouří rodiče, zda žák zkusil již kouřit a ve kterém věku, zda kouří opakovaně a na veřejnosti, kdo o tom ví, že kouří, kdo cigaretu poprvé nabídl a zda žák zná negativní následky kouření. Odpovědi byly vyhodnoceny procentuálně a výsledky jednotlivých odpovědí byly graficky znázorněny.

Práce svým rozsahem, průzkumem provedeným na relativně početném souboru a způsobem zpracování odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na bakalářskou práci. Průzkum kouření u žáků 9. tříd přinesl jedno důležité zjištění pro prevenci: vzhledem k tomu, že první pokusy s kouřením se realizují již před devátým rokem, měla by prevence začínat ještě dříve, než děti zkusí první cigaretu.

K práci mám jako oponent následující připomínky:

Str. 14: z textu není patrné, zda autorka považuje působení reklamy a médií v propagaci kouření za pozitivní nebo negativní,

Str. 20: v kapitole o dopadu na zdraví chybí zmínka o negativním dopadu na vývoj plodu, pokud matka kouří za těhotenství,

Str. 23: co se konkrétně myslí vyjádřením, že žáci se vrhají do nástrah, jež jim připravují školy střední – o jaké nástrahy jde?

Str. 25, dotazník: chybí otázka, která by umožnila zpracování odpovědí zvlášť u chlapců a zvlášť u dívek - je známé, že jinak se ve vztahu ke kouření chovají chlapci a jinak dívky.

Str. 40: nerozumím, k čemu se v kapitole „Významný vliv rodiny na prevenci kouření“ vztahují obě schémata na této stránce.

Grafy bych doporučila průběžně číslovat, zvláště proto, že mnohdy se graf a diskuse k němu nenacházejí na stejné stránce. V grafech nejsou často výsledky zřetelně odlišené, např. dolní graf na str. 32 nebo graf na str. 36.

Str. 46: seznam použité literatury obsahuje 40 položek, avšak v textu jsou odkazy pod čarou pouze na 5 z nich (kromě odkazů na internetové zdroje) – veškerá literatura uvedená v seznamu použité literatury musí být citována v textu práce!

Na závěr uvádím otázky pro diskusi při obhajobě práce:

1. Jak ovlivňuje kouření ženy a muže jejich reprodukční zdraví?
2. Jaký vliv má kouření těhotné ženy na její plod?
3. Jak škodí pasivní kouření dětem?
4. Jak si autorka předložené práce vysvětluje, že přesto, že 92% dotazovaných zná negativní následky kouření a 61 % se těchto následků bojí, 79% respondentů zkusilo kouřit a 20% chce v kouření pokračovat?

Závěr

Předložená práce splňuje požadavky kladené na tento typ práce. Doporučuji ji k obhajobě, při které navrhuji věnovat se vysvětlení na připomínky a otázky uvedené v oponentním posudku. Navrhuji klasifikaci uspokojivě (D).

V Praze dne 6. ledna 2008

Jiří Machon